

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ- 'ခရံၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်'

တၢ်တီၢ်ထူ- လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ်, ခရံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ခဲလၢာ်ဒီးလၢတၢ်ခဲလၢာ်အပူၤလီၤ(ကလီးစဲ ၃:၁၁)

၁. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, တၢ်အိၣ်ထံး ဒီးပုၤအိၣ်ဖျိၣ်အဆိကတၢ်တဂၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ(၁၈က)

- တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အနီၣ်ခိၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ **ခရံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်**, အဝဲအိၣ်ဒီး **တၢ်စိတၢ်ကမီၤ**လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဖီခိၣ်(အးဖူးစူး ၅:၂၂-၂၅; ကလီးစဲ ၂:၆; ၃:၁၇,၂၃).
- တၢ်အိၣ်ထံး(လၢဟ့ၣ်လွဲးအကိၣ်န့ၣ် Arche, ပုၤအိၣ်ဖျိၣ်အဆိကတၢ်တဂၤ(လၢဟ့ၣ်လွဲးအကိၣ် prototokos) လၢပုၤသံခဲလၢာ်အကျါ အခီပညီန့ၣ်မ့ၢ် ခရံၣ် အနီၣ်ခိၣ်လၢအဝဲလၢတၢ်သံန့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်စိဝဲလီၤ. ခရံၣ်န့ၣ် **တမ့ၢ်ထဲ**လၢအဟဲသမုထီၣ်က့ၤလၢတၢ်သံဒီး **မူဝဲတစီၤသး**ဘၣ်အမဲၣ်ညါ(ရိမုၤ ၆:၉; လီၤဖျါ ၁:၁၈), အဝဲဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးပုၤသးတၢ်မူ လၢအသီ ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ(ကလီးစဲ ၁:၁၃,၂၇; ၂:၁၃; ၃:၁-၁၀).

၂. လၢနီၣ်ခိၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်(၁၈က)

- တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်(လၢဟ့ၣ်လွဲးအကိၣ်န့ၣ် ekklesia) မ့ၢ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ပုၤတကလုာ်လၢယွၤယုထၢအီၤလၢအဂီၢ်(၁ ပုၤတရူး ၂:၉-၁၀)-
- 1. **အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ**- ပုၤတကလုာ်လၢတၢ်ယုထၢအီၤ(အးဖူးစူး ၁:၄; ကလီးစဲ ၃:၁၂).
- 2. **ဟံၤဖျါထီၣ်**- ပုၤတကလုာ်လၢအစီအဆုံ, အဝဲအပုၤကလုာ်လီၤလီၤဆီဆီ(ကလီးစဲ ၃:၅-၁၀).
- 3. **အမူအဒါဒီးအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ**- စီၤလိာ်စီၤပၤ, ပုၤလုာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်...လၢအဘၣ်တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢၤအီၤ လၢအကိးန့ၣ်ဖဲလၢန့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခဲတၢ်န့ၣ် ဒီးမိၢ်ပုၤန့ၣ်ဆူတၢ်ကပီၤအပူၤ(၁ ပုၤတရူး ၂:၅; ရိမုၤ ၁၂:၁-၂; ကလီးစဲ ၁:၁၂-၁၄).
- တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်အိၣ်ကျါန့ၣ် မ့ၢ်ပဘျီထီၣ်ဘိထီၣ်တၢ်ဒီးယွၤ(လီၤဖျါ ၂၁:၁-၃). ခရံၣ်သံဒ်သိးအဝဲကမၤယုမၤဖိးဒီးယွၤ(ကလီးစဲ ၁:၂၁-၂၂; ၁ ပုၤတရူး ၃:၁၈).
- တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤအီၤလၢအမ့ၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ခိၣ်(ကလီးစဲ ၂:၁၉; ၁ ကရံၣ်သူး ၁၂:၂၇), ဒီး အလီၤကမၤကမၢ်ဘၣ်ဆၣ် အမ့ၢ်တၢ်နီၣ်နီၣ်(အးဖူးစူး ၅:၃၁-၃၂; မၤတၢ် ၉:၃-၅).

၃. ပၤယွၤအိၣ်ဖျိၣ်လၢခရံၣ်အပူၤ(၁၈၁-၁၉)

- တၢ်လၢတၢ်ပုၤ(လၢဟ့ၣ်လွဲးအကိၣ် pleroma) န့ၣ် မ့ၢ်စီၤညါ လၢ **Gnostics** သူဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ် တဲဘၣ်ဃးယွၤအတၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဒီးတၢ်သကဲးပဝးအပနီၣ်, လၢအဝဲသ့ၣ် **စူၣ်ကမၢ်န့ၣ်ကမၢ်ဝဲ**လၢ **ပုၤမူခိၣ်ဖိတဖၣ်တုၤလီၤတၢ်**(သရၣ်အဘျီလၢကလီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘျီထီၣ်ဘိထီၣ်ဝဲကလူးတဖၣ်လီၤ- ကလီးစဲ ၂:၁၈).
- လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်ပုၤခဲလၢာ်. စူၣ်က့ၤန့ၣ်က့ၤခရံၣ်တက့ၢ်(ကလီးစဲ ၂:၉,၁၉). ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤထဲတဂၤလၢအအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပုၤ(ယီၤဟ့ၣ် ၁၅:၅; ဖဲးလံပံၤ ၄:၁၃). လၢအတၢ်လၢတၢ်ပုၤအပူၤ ပဒီးန့ၣ် တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်အဖီခိၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ(ယီၤဟ့ၣ် ၁:၁၆). တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အဝဲအလၢအပုၤ(အးဖူးစူး ၁:၂၂-၂၃; ၁ ကရံၣ်သူး ၁:၃၀; အးဖူးစူး ၁:၃).
- ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဖျိၣ်စိလၢတၢ်ခဲလၢာ်(လၢဟ့ၣ်လွဲးအကိၣ် proteuo), **လၢပုၤခဲလၢာ်အဖီခိၣ်**.
- J. Murray စံးဝဲ, "တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပုၤလၢခရံၣ်အပူၤ, ခီဖျါအဒီးန့ၣ်ဘၣ်အတၢ်လၢတၢ်ပုၤလၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ" (ကလီးစဲ ၃:၁၀-၁၁).
- ဘၣ်မနုၤအသိလဲၣ်?** မ့ၢ်အဘၣ်ပၤအသးန့ၣ်လီၤ(၁၉, အးဖူးစူး ၁:၅,၉,၁၁). ယွၤပုၤက့ၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ဒ်သိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်က **ဘျီထီၣ်ဘိထီၣ်ဒီးစံးထီၣ်ပတြၢၤ** အတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်ထူးထူးတီၤတီၤ လၢအဘၣ်တၢ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤထဲခရံၣ်တဂၤအပူၤန့ၣ်လီၤ(အးဖူးစူး ၁:၆-၇,၁၂,၁၄).